

усього спектру банківських продуктів і послуг даному підприємству та його працівникам; закладання підвалин для подальшої тривалої співпраці банку з даним підприємством після виходу його із “кризового” стану, формування лояльного відношення підприємства-клієнта до банку, тобто так зване “виращування” клієнта з огляду на потенціал співпраці у майбутньому [1].

Разом з тим, подібна взаємовигідна співпраця між підприємством, що перебуває у ситуації стагнації або кризи, та комерційним банком висуває ряд специфічних умов для останнього, готовність банку до яких і визначає його спроможність до реалізації активно-відбудовчої стратегії співпраці з реальним сектором економіки.

Отже, організація ефективної взаємодії “кризового” підприємства та комерційного банку вимагає від останнього ретельного вивчення фінансового та ділового стану підприємства, включаючи реальну оцінку витрат на відновлення його виробничо-господарської та фінансової активності, а також можливості повернення заборгованості (як перед банком, так і перед іншими кредиторами) після реалізації програми відновлення виробничого потенціалу даного підприємства.

Список використаних джерел:

1. Дзюблук О.В. Інтеграція банківського та промислового капіталів і кредитні відносини / О.В. Дзюблук // Економіка України. – 2002. – № 10. – С. 11–17.
2. Яковшина Н.А. Особливості фінансової підтримки банками промислових підприємств на сучасному етапі розвитку економіки / Н.А. Яковшина // [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://journals.khnu.km.ua/vestnik/pdf/ekon/2011_6_1/266-268.pdf
3. Бондаренко Н.В. Механізм залучення банківських кредитів у діяльність сільськогосподарських підприємств / Н.В. Бондаренко // [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://web.znu.edu.ua/herald/issues/2010/Vest_Ek7-3-2010-PDF/256-262.pdf
4. Семесенко О.В. Роль банківського кредитування у формування фінансових ресурсів підприємства / О.В. Семесенко // [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream/123456789/28188/1/Semesenko.pdf>

Неізвестна О. В.,⁸² Овчаренко К. В.⁸³

ПРОБЛЕМИ РЕАЛІЗАЦІЇ ФІНАНСОВОЇ ПОЛІТИКИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ УКРАЇНИ

Фінансова політика держави є відображенням форм і методів конкретного використання фінансів в економіці і відповідно до задіяної моделі економіки та певною мірою визначається нею. Державна фінансова політика як форма реалізації функцій фінансів спрямована на досягнення цілей держави з мінімальними витратами й достатньою ефективністю.

Проблемою фінансового забезпечення реалізації розвитку фінансової політики присвячено чимало праць відомих зарубіжних вчених, а саме: Д. Кларка, Р. Лукаса, Б. Твісса, Р. Харрода, Й. Шумпетера. Серед вітчизняних економістів слід відзначити таких, як Л. Безчасний, М. Крупка, Б. Маліцький, С. Онишко, В. Осецький, М. Туган-Барановський, В. Федосов, Д. Черваньов, А. Чухно та ін.

До основних видів фінансової політики держави можна віднести наступні: бюджетно-податкова політика, грошово-кредитна політика і політика управління державним боргом, адже саме ці політики розкривають сутність фінансової політики держави.

Слід зазначити, що основу фінансової політики становить бюджетна політика, яка

⁸² к.е.н, доцент, доцент кафедри фінансів та банківської справи, Донецький національний університет економіки і торгівлі, імені Михайла Туган-Барановського

⁸³ здобувач вищої освіти, Донецький національний університет економіки і торгівлі імені Михайла Туган-Барановського

пов'язана насамперед із формуванням та виконанням бюджетів усіх рівнів [2, С. 43].

За допомогою фінансових показників, які представлено у Звіті про виконання Плану роботи Державної фіскальної служби України на 2016 р. можна розглянути сучасний стан бюджетних показників. Так у 2016 році до Зведеного бюджету України забезпечено 664,1 млрд. грн. платежів, що на 145,4 млрд. грн., або на 28%, більше попереднього року. До державного бюджету забезпечено надходжень 518,3 млрд. грн., що на 99,1 млрд. грн., або на 23,6%, більше, ніж за 2015 рік. Надходження (збір) платежів до загального фонду державного бюджету склали 518,3 млрд. гривень.

Зовнішньоторговельний обіг України здійснювався з партнерами з 227 країн світу. Значна частка зовнішньої торгівлі України орієнтується на ринки Співдружності Незалежних Держав та країн Європейського Союзу. На СНД припадає 17% експорту й 22% імпорту, на країни ЄС 37% та 44% відповідно. Імпорт товарів склав 38,9 млрд. дол. США та порівняно з 2015 роком зріс на 2,3 млрд. дол. США, або на 6,3 %. Експорт товарів склав 36,4 млрд. дол. США, що на 1,8 млрд. дол. США, або на 4,7 відсотка, менше минулого року. Наведені дані свідчать, що надходження до бюджету країни у 2016 році збільшились. Це є позитивною динамікою, однак присутній важливий фактор, який негативно впливає на стан фінансової системи країни – зниження експорту [4, С. 2].

Відомо, що країни з розвинутою фінансовою політикою мають високі темпи економічного зростання, оскільки між рівнем їх розвитку та інтенсивністю економічного розвитку країн є тісний зв'язок. Фінансова політика допомагає країні мобілізувати заощадження, розподіляти інвестиційні ресурси, сприяти посиленню корпоративного контролю в країні [1, С. 103].

Проблема фінансової системи України полягає в тому, що, на жаль, вона не відповідає усім вимогам економіки країни. Це проявляється в тому, що існуюча система не завжди дозволяє ефективно та повною мірою акумулювати фінансові ресурси, а в кінцевому результаті – перерозподілити їх між різними її сферами. В результаті гальмуються процеси припливу інвестицій, що так необхідні для економічного зростання, знижується конкурентоспроможність реального сектору економіки.

З метою підвищення доходності державного бюджету постійно зростає податкове навантаження, що не завжди має обґрунтований і раціональний характер та не завжди відповідає принципу соціальної справедливості. Країна характеризується нераціональною структурою витрат і неефективним витрачанням бюджетних коштів.

Також до основних проблем, з якими стикається держава, є розвиток тіньової економіки, як наслідок відбувається приховання справжнього фінансового стану багатьох підприємств та незахищеність інвесторів на ринку фінансових послуг [3, С. 52].

Таким чином, Україні потрібно оздоровлення фінансів базової ланки економіки – фінансів підприємств та організацій, ефективного стимулювання ділової активності та підприємництва, продукуючого процесу, які можуть дати позитивні результати та зупинити негативні процеси в економіці: падіння рівня виробництва, знецінення грошей, дефіцит державного бюджету та забезпечити передумови для подальшого економічного зростання. Також, на рівні державних фінансів слід порівняти державні зобов'язання з їх реальною можливістю фінансування. Окрім цього, для того щоб фінансова система розвивалась позитивно та збалансовано, необхідно запровадити нагляд за діяльністю фінансових інституцій. І на останок, до шляхів подолання проблем реалізації фінансової політики повинен бути залучений досвід економічно розвинених країн.

Список використаних джерел:

1. Киш Л.М. Фінансова політика в Україні та напрямки її вдосконалення / Л.М. Киш, М.Л. Любчик: [Електрон. ресурс]. - Режим доступу: <http://nauka.kushnir.mk.ua>
2. Малишко В.В. Фінансова політика України на сучасному етапі / В.В. Малишко, А.О. Пучко // ТРАЕКТОРІЯ НАУКИ. - 2017. - Вип.7. - С. 41-47.
3. Сиволап Л.А. Економіка: реалії часу. Науковий журнал. [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://economics.opu.ua/files/archive/2016/n3.html>

4. Звіт про виконання Плану роботи Державної фіскальної служби України на 2016 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://sta-sumy.gov.ua/data/files/131201.pdf>.

Неізвестна О. В.,⁸⁴ Чорномаз А. С.⁸⁵

СИСТЕМА ВИДАТКІВ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ УКРАЇНИ: ПРОБЛЕМИ ТА НЕОБХІДНІСТЬ ОПТИМІЗАЦІЇ

В сучасних умовах ринкових реформувань в Україні виникає потреба у забезпеченні ефективного управління бюджетними видатками. Система управління видатками державного бюджету України є недосконалою, про це свідчать: збільшення витрат на обслуговування державного зовнішнього та внутрішнього боргу, невиконання намічених стратегічних і тактичних завдань, зниження рівня та якості життя населення.

Дослідженням теоретичних засад та практичних аспектів управління бюджетом, проблемами бюджетних видатків в Україні присвячені наукові праці Андрущенко В. Л., Благун І. Г., Булгакова С. О., Василика О. Д., Єрмошенко М. М., Кириленко О. П., Клець Л. Є., Луїної І. С., Міщенко В. І., Наконечної Ю. Л., Опаріна В. М., Панкевич Л. В., Пасічника Ю. В., Розпутенко І. В., Федосова В. М., Чугунова І. Я., Юрія С. І. та інші.

У Бюджетному кодексі України визначено, що видатки бюджету – це кошти, спрямовані на здійснення програм та заходів, передбачених відповідним бюджетом, до яких не належать: погашення боргу; надання кредитів з бюджету; розміщення бюджетних коштів на депозитах; придбання цінних паперів; повернення надміру сплачених до бюджету сум податків і зборів та інших доходів бюджету, проведення їх бюджетного відшкодування [1].

Система видатків бюджету являє собою сукупність певних напрямків видатків (програм), їх структура, а також відносини між відповідними органами в процесі планування і виконання видатків, складання звітності та контролю за виконанням видаткової частини бюджету [2]. Видатки бюджету відображаються функції і завдання держави, рівень і напрям суспільного розвитку, взаємозалежність між економікою і фінансами країни, відносини даної країни з іншими країнами. Саме склад і структура видатків бюджету окремих держав дозволяють зробити висновки та узагальнення з приводу економічного, соціального і політичного стану розвитку на певний час. Відповідно до функціональної класифікації видатки бюджету групуються залежно від напрямів використання бюджетних коштів державою на виконання основних функцій: економічної; соціальної; оборонної; управлінської тощо.

Протягом останніх років видатки державного бюджету зросли з 287608 млн. грн. у 2013 р. до 488246 млн. грн. у 2016 р., або на 70%. (табл. 1).

За досліджуваній період видатки на оборону збільшились у 4 рази. Такі значні зміни пов'язані зі зростанням видатків для фінансування заходів із забезпечення обороноздатності держави у зв'язку з проведенням антитерористичної операції на сході України. Також зросли видатки на загальнодержавні функції – в 2,5 рази, на соціальний захист та соціальне забезпечення – в 1,7 разів, на громадський порядок, безпеку та судову владу – в 1,5 разів. Протилежна тенденція спостерігалася із видатками на економічну діяльність, їх частка зменшилась вдвічі. Також скоротились видатки на житлово- комунальне господарство в 2,5 рази та охорону навколишнього природного середовища – в ¼ рази. Майже без змін залишились такі статті витрат, як охорона здоров'я, освіта та духовний і фізичний розвиток. Найвищі показники виконання річного плану мають видатки на соціальний захист та соціальне забезпечення – 99,3%, громадський порядок, безпека та судова влада – 97,8 %, загальнодержавні функції – 97,2%, а також міжбюджетні трансферти – 98,6 % та видатки на

⁸⁴ к.е.н, доцент, доцент кафедри фінансів та банківської справи, Донецький національний університет економіки і торгівлі імені Михайла Туган-Барановського

⁸⁵ здобувач вищої освіти, Донецький національний університет економіки і торгівлі імені Михайла Туган-Барановського